

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екотуризм

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність 242 «Туризм»
шифр і назва

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 18 жовтня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Екотуризм
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.) 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=73&id_cou=345
Консультації	Четвер 15 ¹⁰ год – 16 ⁰⁰ год (обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Серед основних передумов виникнення екотуризму та екологізації традиційних видів туризму виступає наростання протиріч між задоволенням туристичного попиту і раціональним використанням природних ресурсів, що виступають матеріальною базою для нього. Тому збереження унікальних природних комплексів, природоохоронних об'єктів, курортних місцевостей з цілющими природними ресурсами, що є об'єктами екотуризму, повсякчасно проводиться через екопросвітню, екоосвітню та еколерантну діяльність серед туристів. При цьому екотурист отримує можливість естетичного, духовного, інформаційного, інтелектуального збагачення у лоні недоторканої природи. Зважаючи на значний потенціал природних унікальних, атрактивних, цілющих природних ресурсів та багатой колоритної етноісторичної спадщини розвиток екотуризму є одним з пріоритетних напрямів розвитку туризму в Україні.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо розв'язання регіональних екологічних проблем використання природних туристичних ресурсів, екологічної безпеки мандрівників і туристів, екологічного забезпечення туристичного сервісу. А також, підготовки фахівця туристичної галузі – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо складання й пропонування планів розвитку екотуризму у регіоні, знань про його розвиток в Україні і за кордоном, світові моделі розвитку екотуризму, вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти в екотуризмі. Ознайомлення студентів з концептуальними засадами розвитку екотуризму, формами та видами екотуризму, організацією екотуристичного продукту, що дасть можливість сформувати у них зерна кваліфікаційної придатності як майбутніх спеціалістів у галузі. Знання потенціалу нашої держави сприятиме формуванню загальноосвітньої, світоглядної, патріотичної основи у підготовці кваліфікованих кадрів, розвитку видів екотуризму, а також процесів розвитку екотуризму в цілому..</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлення взаємозв'язку і взаємодії туризму і довкілля; - розкрити суть науково-методологічних і практичних основ екотуризму; - проаналізувати історію становлення та етапи розвитку дисципліни; - зазначити складові екотуристичного потенціалу; - висвітлити основні ланки організації екотуризму; - зазначити нормативно-правову базу функціонування екотуризму; - проаналізувати екотуризм, як сегмент туристичного ринку. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання на практиці. - розуміння об'єктно-предметної області дисципліни. 	

- здатність реалізувати нові ідеї та підходи.
  - здатність працювати в команді.
- Фахові компетентності**
- знати ключові поняття і терміни кожної з тем;
    - принципи, функції та завдання екологічного туризму;
    - розміщення світових регіонів і центрів екотуризму;
    - найбільш актуальні глобальні, загальнодержавні і регіональні екологічні проблеми сучасності;
    - класифікацію та напрямки використання рекреаційних (природних) ресурсів;
    - про класифікацію, види використання і вимоги щодо режиму охорони природоохорончих територій та об'єктів екотуризму;
    - основи здорового способу життя, способи загартування організму туриста, а також способи орієнтування в часі і просторі;
    - фактори ризику, види небезпек та шляхи їх подолання в екотуризмі;
    - основні елементи етики та етикету під час перебування на об'єктах готельного сервісу (в т. ч. агрооселях) і екомандрівки на природоохоронних територіях;
    - сутність, завдання, функції менеджменту екологічного туризму;
    - вимоги до виконання програми обслуговування екотуристів;
    - особливості здійснення туристичних подорожей різними видами транспорту, їх технологічні особливості негативного впливу на оточуюче природне середовище та дієві заходи покращення екологічних показників рухомого складу і інфраструктури транспорту;
    - про використання передових технологій і методів мінімізації забруднення оточуючого середовища на підприємствах гостинності і в туристично-екскурсійних організаціях;
    - основні напрямки державної і регіональної екологічної політики (ДРЕП)..

5. Програмі результати навчання

- Використовує здобуту освіту для розв'язування комплексних завдань і проблем у екотуризмі;
- вміння застосовувати концепції та принципи в екотуризмі;
- здатність розуміти та трактувати основні понятійно-термінологічні одиниці екотуризму;
- здатність розуміти основні функції екотуризму;
- здатність проводити історичний екскурс розвитку екотуризму в світі та в Україні;
- аналізувати та імплетувати світові моделі екотуризму на теренах України;
- здатність визначити та аналізувати екотуристичний потенціал світу та в Україні;
- здатність аналізувати й класифікувати екотури;
- здатність проводити організацію екомаршрутів;
- уміння керуватися юридичними аспектами в організації екомаршруту;
- здатність здійснювати аналіз міжнародних юридичних документів з екотуризму;
- здатність здійснювати аналіз та прогнозувати напрями державної політики в галузі туризму;
- здатність розуміти основні засади та чинники розвитку екотуризму на вітчизняному та світовому туристичних ринках;
- здатність та готовність проаналізувати світові центри екотуризму;
- адекватне розуміння інфраструктури екотуризму;
- здатність розуміти діяльність екотуристичних підприємств;
- адекватне розуміння ролі менеджера в екотуризмі;
- уміння оцінити роботу менеджера та його основні професійні риси;
- здатність розробляти екотуристичний продукт;
- уміння просувати екотуристичний продукт на ринок;

- розуміння ролі природного середовища як чинника розвитку туризму, зокрема, екотуризму;
- розуміння ролі місцевих громад у розвитку екотуризму;
- провести оцінку впливу туристів на природні комплекси та шляхи його мінімізації;
- здатність складати, корегувати вимоги, правила поведінки туристів у природному середовищі;
- формування вмінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки;
- здатність використовувати у професійній діяльності;

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТ

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	24
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	Туризм	1	Вільного вибору студента

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Туризм та довкілля. Природне середовище як чинник розвитку туризму. Роль місцевих громад у розвитку екотуризму.	2 год	2 год	6 год.
Тема 2. Науково-методичні та практичні основи екотуризму. Предметна сутність екотуризму. Концепції та принципи екотуризму. Функції та завдання екотуризму. Поняттєво-термінологічний апарат екотуризму. Види і форми екотуристичних занять.	2 год	2 год	7 год
Тема 3. Зародження і розвиток екотуризму. Історія розвитку екотуризму. Сучасний стан та етапи розвитку екотуризму в Україні.	2 год	2 год	7 год

Світові моделі екотуризму			
Тема 4. Екотуристичний потенціал. Екотуристичний потенціал світу. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси. Екотуристичний потенціал України. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси.	2 год	4 год	10 год
Тема 5. Організація екотуризму. Класифікація екотурів. Організація екомаршрутів.	2 год	4 год	4 год
Тема 6. Нормативно-правова база екотуризму. Юридичні аспекти організації екотуризму. Міжнародні документи з екотуризму. Квебекська декларація. Напрями державної політики в галузі туризму.	2 год	2 год	7 год
Тема 7. Екотуризм, як сегмент туристичного ринку. Вітчизняний і світовий екотуризм. Світові центри екотуризму. Чинники розвитку екотуризму. Інфраструктура екотуризму. Діяльність екотуристичних підприємств. Менеджер в екотуризмі.	2 год	4 год	8 год
Тема 8. Екотуристичний продукт. Суть екотуристичного продукту. Просування	2 год	4 год	7 год

екотуристичного продукту на ринок. Перспективи екотуризму.			
ЗАГ.:	16	24	56
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна.		
Вимоги до письмової роботи	Виконувати чітко до вказаних інструкцій		
Практичні заняття	Оцінюються за 5-ти бальною шкалою		
Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист практичних робіт, контрольної роботи, контроль самостійної роботи		
Підсумковий контроль	<i>Залік форму задачі (комбінована) Розподіл балів за завданнями. З них: 40 б (поточний контроль)+30б (контр. роб)+30 б (контроль самостійної роботи).</i>		
8. Політика навчальної дисципліни			
<p>Письмові роботи: тестовий контроль, практичні роботи проводиться під час навчальних занять. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).</p> <p>Академічна доброчесність: політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на засадах, наведених в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Положенні про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Політика щодо пропусків занять базується на Положенні про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №768 від 04.12.2014; внесено зміни наказом №628 від 25.09.2019 р.) та Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019).</p>			
9. Рекомендована література			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Арсеньєва Е.И., Кусков А.С., Жданова Л.К. Экологический туризм как концепция и компонент имиджевой политики туристского региона. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_tourism/arsenjeva4.htm. 2. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу. навч. посіб. 2-е вид., перероб і доп. К.: "Альтерпрес", 2004. 192 с. 3. Дроздов А. Основы экологического туризма. М.: Гардарики, 2008. 380 с. 4. Кекушев В., Сергеев В., Степаницкий В. Основы менеджмента экологического туризма: учебн. пособие. М.: Издательство МНЭПУ, 2001. 241 с. 5. Ковальська Л.В. Екотуризм: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, НАІР, 2013 р. 105 с. ISBN 978-966-271-633-7 6. Кусков А.С., Арсеньєва Е.И. Особенности российской практики организации экологических и эколого-культурных туров //Туристическая библиотека. [Электронный ресурс]. 2005. – Режим доступа: http://tourlib.net/statti_tourism/kuskov_ecotourism3.htm 7. Любіцева О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: наук. зб. /Ред. кол.: С. Іщук (відп. ред.) та ін. К.; 2002. Вип. 53. С.189 – 196. 			

8. Мандер Ю.Э. Природные учебные тропы как способ регулирования посещаемости национального парка // Уч. зап. Тартус. гос.ун-та., 1982. Вып. 575. С. 52–56.
9. Олійник Я. Б., Гетьман В. І. Екологічний туризм на теренах національних природних парків і біосферних заповідників України в міжнародний рік екотуризму та гір // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Географія. Вип. 48. К. : Вид.- во поліграф. центр «Київ. ун-т», 2002. С. 5 – 11.
10. Програма дій «Порядок денний на XXI століття» / Переклад з англійської: ВГО «Україна. Порядок денний па XXI століття». К.: Інтелсфера, 2000. 360 с.
11. Храбовченко В. В. Экологический туризм : учеб.-метод. пособие. М. : Финансы и статистика, 2004. 208 с.
12. Экотуризм – важнейший фактор устойчивого развития. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ecoyouth.freenet.uz/libr_9.htm.

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.